

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Онищенко Людмили Андріївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 409, частини першої статті 410 Цивільного процесуального кодексу України, пункту 6 частини першої статті 36, частини першої статті 239 Кодексу законів про працю України

Київ
10 січня 2024 року
№ 1-3(І)/2024

Справа № 3-205/2023(388/23)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Кривенка Віктора Васильовича – головуючого, доповідача,
Петришина Олександра Віталійовича,
Філюка Петра Тодосьовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Онищенко Людмили Андріївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 409, частини першої статті 410 Цивільного процесуального кодексу України, пункту 6 частини першої статті 36, частини першої статті 239 Кодексу законів про працю України.

Заслухавши суддю-доповідача Кривенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Онищенко Л.А. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) частину першу статті 409, частину першу статті 410

Цивільного процесуального кодексу України, пункт 6 частини першої статті 36, частину першу статті 239 Кодексу законів про працю України.

Відповідно до частини першої статті 409 Цивільного процесуального кодексу України „суд касаційної інстанції за результатами розгляду касаційної скарги має право:

1) залишити судові рішення судів першої інстанції та апеляційної інстанції без змін, а скаргу без задоволення;

2) скасувати судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій повністю або частково і передати справу повністю або частково на новий розгляд, зокрема за встановленою підсудністю або для продовження розгляду;

3) скасувати судові рішення повністю або частково і ухвалити нове рішення у відповідній частині або змінити рішення, не передаючи справи на новий розгляд;

4) скасувати постанову суду апеляційної інстанції повністю або частково і залишити в силі рішення суду першої інстанції у відповідній частині;

5) скасувати судові рішення суду першої та апеляційної інстанцій у відповідній частині і закрити провадження у справі чи залишити позов без розгляду у відповідній частині;

6) у передбачених цим Кодексом випадках визнати нечинними судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій повністю або частково і закрити провадження у справі у відповідній частині;

7) у передбачених цим Кодексом випадках скасувати свою постанову (повністю або частково) і прийняти одне з рішень, зазначених в пунктах 1–6 частини першої цієї статті“.

Згідно з частиною першою статті 410 Цивільного процесуального кодексу України „суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а судові рішення – без змін, якщо рішення, переглянуте в передбачених статтею 400 цього Кодексу межах, ухвалено з додержанням норм матеріального і процесуального права“.

Пунктом 6 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України визначено, що підставами припинення трудового договору є відмова працівника від переведення на роботу в іншу місцевість разом із підприємством, установою, організацією, а також відмова від продовження роботи у зв'язку зі зміною істотних умов праці.

За частиною першою статті 239 Кодексу законів про працю України „у разі скасування виконаних судових рішень про стягнення заробітної плати чи інших виплат, що впливають з трудових правовідносин, поворот виконання допускається лише тоді, коли скасоване рішення ґрунтувалося на повідомлених позивачем неправдивих відомостях або поданих ним підроблених документах“.

Онищенко Л.А. твердить, що оспорювані приписи Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу законів про працю України, застосовані в остаточному судовому рішенні у її справі – постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 4 жовтня 2023 року, – суперечать окремим приписам частини другої статті 6, статті 8, частини першої статті 24, частини першої статті 32, частин першої, четвертої статті 41, частин першої, другої статті 43, частини першої статті 55, пункту 1 частини першої статті 92, частини першої статті 129, статті 129¹ Конституції України.

Автор клопотання просить Конституційний Суд України „визнати повністю неконституційним акт, яким є Постанова Верховного суду у складі колегії суддів першої судової палати Касаційного цивільного суду у справі № 755/14094/21 від 04 жовтня 2023 року“ та, керуючись частиною третьою статті 89 Закону України „Про Конституційний Суд України“, вказати, що Верховний Суд застосував зазначені приписи вказаних кодексів України, витлумачивши їх у спосіб, що не відповідає Конституції України.

Обґрунтовуючи твердження про неконституційність зазначених приписів Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу законів про працю України, Онищенко Л.А. посилається на окремі приписи Конституції України, законів України, міжнародні акти, рішення Конституційного Суду України,

практику Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення, ухвалені в її справі.

2. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

2.1. Згідно зі статтею 151¹ Конституції України Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України; конституційна скарга може бути подана в разі, якщо всі інші національні засоби юридичного захисту вичерпано.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56).

Зі змісту остаточного судового рішення у справі Онищенко Л.А. убачається, що частину першу статті 239 Кодексу законів про працю України Верховний Суд у ньому не застосував, а лише згадав в аспекті викладення змісту позиції позивачки; Верховний Суд не вирішував питань, пов'язаних із поворотом виконання рішення у справі Онищенко Л.А.

Оскільки в постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 4 жовтня 2023 року частину першу статті 239 Кодексу законів про працю України до спірних

правовідносин не застосовано, то Онищенко Л.А. не є належним суб'єктом права на конституційну скаргу в розумінні вимог абзацу першого частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

З огляду на наведене Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України зазначає, що конституційна скарга в цій частині суперечить вимогам статей 55, 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 1 статті 62 цього закону – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом.

2.2. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої статті 77); Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу непринятною, якщо зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими (частина четверта статті 77).

Аналіз конституційної скарги дає підстави для висновку, що Онищенко Л.А. не обґрунтувала тверджень щодо невідповідності частини першої статті 409, частини першої статті 410 Цивільного процесуального кодексу України, пункту 6 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України приписам Конституції України, а обмежилася лише висловленням незгоди із судовими рішеннями, ухваленими в її справі. Наведена

аргументація стосується не неконституційності зазначених приписів кодексів України, а зауважень щодо їх застосування судом касаційної інстанції.

Однак незгода із судовим рішенням у конкретній справі не є підставою для перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень).

Згідно з абзацом десятим частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ копія остаточного судового рішення у справі суб'єкта права на конституційну скаргу має бути засвідчена в установленому порядку судом, що його ухвалив.

Постанову Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 4 жовтня 2023 року засвідчив не той суд, який її ухвалив, а Дарницький районний суд міста Києва. Наведене є істотним формальним недоліком та підставою для повернення конституційної скарги суб'єкту права на конституційну скаргу, що визначено абзацом першим частини третьої статті 57 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, Онищенко Л.А. не дотримала вимог пункту 6, абзацу десятого частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Онищенко Людмили Андріївни щодо відповідності

Конституції України (конституційності) частини першої статті 239 Кодексу законів про працю України на підставі пункту 1 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб’єктом; частини першої статті 409, частини першої статті 410 Цивільного процесуального кодексу України, пункту 6 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**